

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 5. Sacerdotes non alios filios habeant, quàm pauperes, qui in illis nidificent, vt cecinit Daud.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

cum: Liber dicitur, qui matrimonio ligatus non est. Vltimus, progreditur, & ait: Si laicus est, qui- cumque fidelis orare non potest, nisi careat officio coniugali, cum Apostolis praeceperit, quod abstineant propter orationem, Sacerdoti cui semper pro populo offerenda sunt sacrificia, semper orandum est. Si semper orandum est, ergo semper carendum matrimonio: nam etiam in veteri lege, qui pro populo hostias offerebant non solum in domibus suis non erant, sed & purificabantur ad tempus ab vxoribus separati, & vinum & siceram non bibebant, quae solent libidinem prouocare. Haec omnia D. Hieronymus.

Si Deus, vt vel paruo tempore loquatur cum Hieremia, prohibet ne ducat vxorem: vtque Ezechiel possit cum eo vel quatuor verba colloqui, vult vt primo moriatur vxor, sique viduus, qua quaeio, ratione cum eodem poterit Deo diebus agere singulis, cum manibus, ore, lingua contingens coniugatus?

¶ 12 Quinimo etiam ipsi pagani, (asserit D. Hier.) haec apprimè intellexerunt. Primarij Atheniensium Sacerdotes, quos Hierophantas dicebant, quam primum Sacerdotali inaugurabatur dignitate, ciente potam hauriebant, quae adeo frigida est, vt omnem copulam coniugalis euertit fortitudinem: Hierophante apud Athenas emra-

D. HIER. lib. 2. contra Iou- nia. Tom. 2.

tur, & aeterna debilitate fit castus. Narrat Chera- mon Stoicus vir eloquentissimus: (ait D. Hieron.) vitam describens Sacerdotum Aegypti, qualiter se continuerint eo quod inter altaria, damo- num versarentur & studijs vacarent. Astrologix, motus celsusque contemplantes solis, lunae, siderum; semper idololorum templis in- fidentes: sed lubet audire D. Hieronymum: Chera- mon Stoicus vir eloquentissimus narrat de vita antiquorum Aegypti Sacerdotum, quod omnibus mun- di negotijs, cunctisque postpositis semper in templo fuerint, & rerum naturas, causasque ac rationes siderum contemplati sint, nunquam mulieribus se- miserint, nunquam cognatos & propinquos, nec

XI. Sacerdo- rum Aegypti ab- stinentia & casti- tas.

liberos quidem viderint, ex eo tempore, quo capis- sent diuino cultui deseruire: carnis & vino se semper abstinnerint, propter tenuitatem sensuum & vertiginem capitis, quam ex paruo cibo patiebantur, & maxime propter appetitum libidinis, qui ex his cibis, ex hac potione nascuntur: pane raro vesebantur, ne onerarent stomachum, oleum tantum in ole- ribus nouerant &c.

rant, nec vxores? Etenim sciebant (inquit) quod si vxores ducerent, soluti ac liberi diuino nequissent toti vacare seruitio, nec suis astro- labijs attentius sidera contemplari: quid Sa- cerdotibus agendum Euangelicis, quibus tanto decentius conuenit hoc vxorum onere esse libe- ros, quanto sunt puriora, quae circumueunt al- taria, & sacrificia quae offerunt mundiora ac spiritaliora, suaque astrologia sublimiore, non caeli sidera, sed caelestia mysteria, nostraque redemptionis Sacramenta contemplantes? His adde (inquit D. Hieron.) quod nouimus de Sacer- dotibus Vestae, Iouis, Apollinis, Dianae, Mi- neruae &c. Quibus vt ad officia & ad altaria ac- cessus daretur, altaria, inquam, adeo immun- da, carnalia, scelerata sceleribus perpetuae votum debebant emittere virginittatis: Virgines Vestae, & Apollinis, Innonsique Aethiae & Dianae ac Mineruae, quae perpetuae Sacerdotij virginittate marcescunt &c. Quid aget Sacerdos diuinae sapien- tia munitus, quae tam pura, tam est splendida, vt ipsa lux coram eo tenebrifcat, & caeca ma- caletur.

¶ 5. Sacerdotes non alios filios habeant, quam pauperes, qui in illis misericordiam, vt cecinit Dauid.

A Lia sese offert raro ex officio sumpta, quod sacri Canones assignant Ecclesiasticis, quos parentes indignant pauperum. Ea intentione statuit illos in Ecclesia sua Saluator noster, vt pauperum sint defensores, sustentatores, operibusque partes. Eleganter cecinit psalmes regius stupenda diuinae opera prouidentiae Psalm. 105. inter caeteros longiore. Inter haec vnam hoc ex- pendit, nempe: cur tot tamque praecellae Deos beos arbores produxerit in montibus, cedros in Libano, vt vertice caelos tangere videantur, Sanna- bus pro- buntur ligna campi, & Cedri Libani quos plantauit, etiam illis passeris nidificabunt. Hebraice legimus: Ia. Psalm. honore proprium Dei nomen; ita D. Hieronymus, Synmachus, alijque prope omnes Graeci: ligna Domini, vel ligna Dei. De illis loquitur arboribus agrestibus, pinis, quercubus, cedris, popu- lis, omnibus altioribus: Has dicit arbores Dei: nullus etenim alius illas plantauit, rigamque operatus, quam ipse Deus. Qua igitur intentione procreauit tibi Dominus in alto- ribus montibus, tot arbores, adeo sublimes, ex- cellas, coronatas in salibus, syluis, monti- bus, aliisque partibus, quibus nec homines vtuntur.

Mat. 1. 10.
Mat. 1. 11.
Mat. 1. 12.
Mat. 1. 13.
Mat. 1. 14.
Mat. 1. 15.
Mat. 1. 16.
Mat. 1. 17.
Mat. 1. 18.
Mat. 1. 19.
Mat. 1. 20.
Mat. 1. 21.
Mat. 1. 22.
Mat. 1. 23.
Mat. 1. 24.
Mat. 1. 25.
Mat. 1. 26.
Mat. 1. 27.
Mat. 1. 28.
Mat. 1. 29.
Mat. 1. 30.
Mat. 1. 31.
Mat. 1. 32.
Mat. 1. 33.
Mat. 1. 34.
Mat. 1. 35.
Mat. 1. 36.
Mat. 1. 37.
Mat. 1. 38.
Mat. 1. 39.
Mat. 1. 40.
Mat. 1. 41.
Mat. 1. 42.
Mat. 1. 43.
Mat. 1. 44.
Mat. 1. 45.
Mat. 1. 46.
Mat. 1. 47.
Mat. 1. 48.
Mat. 1. 49.
Mat. 1. 50.
Mat. 1. 51.
Mat. 1. 52.
Mat. 1. 53.
Mat. 1. 54.
Mat. 1. 55.
Mat. 1. 56.
Mat. 1. 57.
Mat. 1. 58.
Mat. 1. 59.
Mat. 1. 60.
Mat. 1. 61.
Mat. 1. 62.
Mat. 1. 63.
Mat. 1. 64.
Mat. 1. 65.
Mat. 1. 66.
Mat. 1. 67.
Mat. 1. 68.
Mat. 1. 69.
Mat. 1. 70.
Mat. 1. 71.
Mat. 1. 72.
Mat. 1. 73.
Mat. 1. 74.
Mat. 1. 75.
Mat. 1. 76.
Mat. 1. 77.
Mat. 1. 78.
Mat. 1. 79.
Mat. 1. 80.
Mat. 1. 81.
Mat. 1. 82.
Mat. 1. 83.
Mat. 1. 84.
Mat. 1. 85.
Mat. 1. 86.
Mat. 1. 87.
Mat. 1. 88.
Mat. 1. 89.
Mat. 1. 90.
Mat. 1. 91.
Mat. 1. 92.
Mat. 1. 93.
Mat. 1. 94.
Mat. 1. 95.
Mat. 1. 96.
Mat. 1. 97.
Mat. 1. 98.
Mat. 1. 99.
Mat. 1. 100.

tor, sed nec eas quidem conspiciunt? Respondet David: vt in illis passeret nidificent. Tantam eorum curam habet Deus, vt teste ipsa veritate: *Vnus ex illis non ceciderit super terram sine Patre vobis.* Vult, illis locus paratur, in quo nidificent, dormiant, sedant, & escas inueniant: eo autem modo produxit arbores: *Illis passeret nidificabunt.* Quid hoc? hisse diuinus distenditur intellectus: dicere nobis liceret, quod de vobis quærit Apostolus: *Namquid de passeribus cura est Dei?* Hoc (monet te D. August.) ad altius attolle diuinae prouidentie mysterium: licet enim ipse hoc magis exponat in communi, non est tamen absolum, si illud ad singulare reducamus. *Quinam sunt: ligna Domini, nisi Ecclesiastici? Quam altiores cædi, celos vertice contingentes, nisi Sacerdotes? Quot Archiepiscopi, Episcopi gradati, canonici, beneficiarij, præbendati in his Ecclesia montibus? Quam bene fati cælestibus, quos Dominus depluit, aquis? Sicut abunant, fructibus inquam, Ecclesiasticis, quibus ad luxum abundant. Hic centum millibus, ille quinquaginta, hic decem, alter quatuor millibus, ille quinquaginta, hic decem, alter quatuor millibus annis opulentus. Illos Dominus plantauit, decreuitque tantâ diuitiarum copia ditarentur. Irudent dentibus zoli heretici, & vt porci grunnunt, vt canes allatrant contra præfulum, & Ecclesiasticorum proventus profusissimos. Van sine cerebro capita. Numquid non Dei est arboribus cædique in Ecclesia monte prospicite? Optima ratione census hic habentur annui, & Dei præscriptum est, illos habeant Episcopi, præfulisque copiosos ad quid in sua conseruationem auctoritatis, ac dignitatis: quo diuino possint cultui, maiestate vacare celebriori.*

Singulariter tamen, vt passeribus sunt in hospitium: *Illis passeret nidificabunt.* Quos intelligis passeret (quærit D. August.) qui nihil habent vnde viuant, nec messem colligunt, nisi pauperes circumquaque vagabundos? O quo loco sunt illi apud Deum, vt se eorum loco substituat, veltique in illis ipsum agnoscamus: vnde & hanc perpetuam statuit in Ecclesia regulam: *Quod vni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis.* In eum si nem illos posuit, vt eo diuertant, inueniantque pauperes defensionem, pupillus patrem, inops puella, quo nubat, vidua, quo sustentetur, & captiuus lyrum quò redimatur. Hic nidificent.

Omnibus incumbit beneficis esse pauperibus: sed data opera, liberalius, & ex officio obstruuntur Ecclesiastici. Proh quam præclara illa

summi Pontificis Ecclesie D. Petri verba, qui D. Ioanne comite, templum ascendens, ad templi valvas prostratum vidit claudu ex vtero matris suæ: & confestim in illum oculos vterque coarcti: atque: *Charissime: Respice in nos.* q. d. Scopus in quem suus habet indigus dirigere sagittas supplicationum, locus, in quem oculos defigere debet ad sui subsidium, Pontifex est, Episcopus, Ecclesiasticus: illi namque sunt, quibus conuenit primo oculos in mendicos dirigere, & in quos, suos indigus, ac clamans: *Respice in nos.* Multi subibant templum, ibant & redibant multi, nec eorum vllus oculos in mendicum deflecebat: at summus Pontifex ipse est, qui: *Inueniens in eum, claudum benignus aspexit:* qui namque principaliter tenentur pauperes intueri, prælati sunt & Principes Ecclesie, illi sint oportet, scopus primarius, in quem indigi colliment: *Respice in nos,* q. d. Nos ipsi arbores sumus, in quibus passeret nidificent, vnde, & quod habebant, largiebantur. Non illi argentum, aur aurum, sed diuinam tribuebant virtutem: hanc tibi, (inquit D. Petrus) concedimus: manum extendit, & in pedes eiecit in columem. O ter maximum Ecclesie principem: hoc opus tibi proprium, extendere manum ad pauperem, & in pedes erigere ad pupillum, qui non habet quo confugiat, ad puellam ad victimas redactam calamitates, ad infirmum grabato languescentem, pane destitutum, ad viduam mestore consumptam: quæ non habet quo honesta procedat ad sacrum exostige manum, dic: *Surge & ambula.*

Hanc optimè intellexerunt omnes apostoli obligationem ex illo iam tempore, sicut enim Prima testatur D. Paul. quando & ipsum Paulum & Barnabam elegerunt, vt Gentilibus Dei verbum prædicarent, illique exponeret, illud quod ex animo commendabant officium, quod vnicuique principaliter commendabant, hoc erat: *Tantum ut pauperum memores essemus.* q. d. hanc vobis solam habebatis diligentem: de qua sic Apostolus: *Quod etiam sollicitus sit hoc ipsum facere.* Videamus igitur quid Apostoli potuerint conferre pauperibus? Illi omnium quos mandus alebat, indigentissimi erant, domus non habebant, diuitijs non alluebant; non arua non vineas, non tumaria possidebant, quam exigis sollicitudinem pauperum ab ijs, qui extremâ laborant inopiâ? Nonne respondere potuissent: pauperibus pauperes, nemo nobis pauperior? Non abnuo: verumiamen, hoc illis intimarunt, ipsos esse Ecclesie principes,

Al. 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

pes, pauperum patres: qui licet ipsi tenuissimi essent census, pauperum tamen curam gerebant, non illis de suis tribuendo facultatibus, quas nullas habebant, sed ab his & illis elemosinas in pauperum subsidium conquirendo.

VII. Si pauperes Apostoli, quanto magis diuites Ecclesiastici.

Hanc in D. Paulo laudabis sollicitudinem ex collectis quas faciebat, fierique curabat, ex diligentia qua sedulo querebat elemosinas pupillo pauperi, viduae afflictae, languenteque desolato. Hinc collige, si ipsi nullis opibus turgidi, sibi conuenire iudicabant, illas pro Dei amore efflagitare, & in pauperum rogare subsidium: quam non stricto ad id tenebuntur vinculo Episcopi, prelati, in dignitatibus constituti, superiores eorum Ecclesiastici, diuitijs abundantes, erecte in monte S. Libano cedri, arbores coronatae, iure Diuino, Deiq; praescripto pluribus censibus, fructibusque saturatae? Sunt illi ipsi quibus singulari nomine pauperes referuntur, illi qui oculos suos in mendicos deflectere constringuntur, quod si coniugati essent, vxore, filijsque grauarentur, quid dandum pauperibus, quae, o, superesset? Cum proprijs abundarent filijs, in quos oculos conijcerent, qua die mihi ratione, illos conijcerent in adoptiuos, quos illis Deus destinat, mendicos intelligo?

L. v. contr. Louinia ad finem.

Enucleat subtiliter D. Hieronymus argumentum Theophrasti, de expensis matrimonij, & vel vt modicum totam esse facultatem, etiam magnam, qua stultex mulieris ineptis facis fiat desiderijs: cupit serica, alina, polymita, gemmas, monilia, tunicas, thestira, & gaudet siso vnico pretium vnus appendere ciuitatis: Nullus (D. cito Basilium) muliebri concupiscentia saturi tibi

D. BASTI Hom. 7. in dyseis.

Qvis nouis indies satisfacies ornatus, cultusque inunctionibus? Expendit D. Cyprianus locum Isaie, in quo grauitur & aculeate perstringit mulierum ornamenta, numeratque viginti duas species adeo singulatas, vt vix eas dum legimus, quae sint intelligamus: Nec mireris cum diebus singulis mundum immutent muliebrem, tot inuentionibus varium, vt eorum quae heri gestarunt, hodie non meminerint, ornamentorum. Quid de filijs commemorem, quas non opes abligurunt? Quot prodigos lugent parentes, qui quidquid illis nocturno diurnoque cumulant labore, suis expendunt luxurijs ganeones? Quas non diuitias, quae non patrimonio superbae profligant adolescentulae? Quid non dilapidant? Numquid non expensa, quas familia muliere, liberisque grauida patitur, sunt infinita? Ad hoc igitur statuit Deus sint Ecclesiastici facultatibus abundantes vt illas pau-

VIII. Infatiabilis mulieris desideria.

peribus largiantur, nullosque filios nonent, nisi pauperes, in quos sua deflectant lumina, liberalales.

L. de discip. & hab. viii.

§. 6. Inter Apostolos, solus Petrus vxorem habuit, at illam dimisit, sicut alij postmodum, quorum vxores dicebantur Episcopo & presbytero.

peribus largiantur, nullosque filios nonent, nisi pauperes, in quos sua deflectant lumina, liberalales.

§. 6. Inter Apostolos, solus Petrus vxorem habuit, at illam dimisit, sicut alij postmodum, quorum vxores dicebantur Episcopo & presbytero.

Nunc igitur nodum explicemus. Si hoc ita sit, qua ratione habuerunt Apostoli vxores, pariterque Episcopi in primitiua Ecclesia? Dico primo; (respondet D. Hieronymus) quod ex omnibus Apostolis, solus Petrus vxorem agnouerit: illum ad Apostolatus dignitatem vocauit Christus iam vxoratum, qualesque elegit Apostolos, tales quoque consecravit. Licet autem mulieri cohabitauerit, illa non vt vxore, ad vsum matrimonij, sed vt sorore utebatur. Hinc quadrat quod pridem Apostolus dixerat: *Seruus vocatus es? Non sit tibi cura, sed si si potes fieri liber, magis vtere: qui enim a Domino vocatus est seruus, liberus est Domino, similiter qui liber vocatus est, seruus est Christi.* Per seruum hic coniugatum intelligit, quia subiectus est seruituti: hoc namque nomine a D. Paulo vocatur. Quando fidei nomen dedisti, erasne coniugatus? Ne dimiseris vxorem, & ad quid? ad vsum matrimonij? Nequaquam, sed vt vtere illo matrimonij vinculo, vt mulierem ad fidem inducas Catholicam: hoc enim significat: *Magis vtere. Si potes aliquis causas mutare distans, vt libertate perfruaris, noli saluam tuam cum alterius interitu quaerere.* Sciat autem, qui talis est, quod liberus est Domini, qui Domino laborat. Ita Petrus egit, omnia namque relinquens, mulierem quoque quoad vsum matrimonij dimisit, sed vt illam Christo lucraret, non dimisit. De alio Apostolo, teste D. Hieronymo, non probatur, quod vxorem habuerit, quando a Salvatore fuit vocatus, nec legimus cum postmodum colla subiecisse matrimonio. Et hoc quoque crede. De D. namque Ioanne omnes nouimus, quod a Christo virgo sit electus, talisque perpetuo remansit purissimae cultor virginitalis. Suadebat ipsa ratio, vt in Apostolatu vterque ille status honoraretur: *Quem fides Christi virginem reppererat, virgo permansit, & ideo plus amatur a Domino, & recumbit super pectus Iesu, & quod Petrus, qui vxorem habebat, interrogare non audeat, illum rogatus interroget. Et post resurrectionem nunciante Maria, D. Ihs*

VII